

[Jørgen Gram.]

udover har man været enig om — og Ministeren var enig med Udvalget heri —, at Midlerne ogsaa maatte bruges til Fremme af Landbruget i Almindelighed. Der er i Overensstemmelse hermed af Ministeren stillet et Ændringsforslag, der skal tjene til Tydeliggørelse af Teksten, og dette Ændringsforslag har hele Udvalget tiltraadt.

Med disse Ord vil jeg paa Udvalgets Vegne anbefale det foreliggende Lovforslag til Vedtagelse med den her skitserede Ændring.

Carl Petersen: Udvalget er, som det fremgaar af Betænkningen, enigt om, at den Form for Handel med Landbrugsvarer til Eksport, som har været bibeholdt under Krigen og for øvrigt ogsaa bestod før den Tid, om end med et andet Formaal, stadig er nødvendig. Der har i Udvalget været ført interessante Drøftelser af alle de Forhold, der knytter sig til denne centraliserede Handel. Disse Drøftelser har aabenbaret, at der, til Trods for Nødvendigheden af at fortsætte, alligevel er Forhold, der kan give Anledning til at nære visse Betæneligheder ved stadig at fortsætte efter samme Linie; for ogsaa inden for denne Form for Handel skal der gives Plads for Fornyelse, hvis man vil undgaa berettiget Misfornøjelse. Handelen maa ikke stivne i Centralisering og forhindre gavnlig Fornyelse. Her tænker jeg paa de Vanskeligheder, der er opstaaet for nye Virksomheder, som har etableret sig i Besættelsestiden, og som har meget svært ved at overbevise de bestemmende Organer om deres Berettigelse til at faa Andel i Eksporten.

Der er ingen Tvivl om, at der udmærket godt kan være en vis Konkurrence ogsaa inden for den centraliserede Handel, naar blot det gribes an paa den rigtige Maade, f. Eks. derved, at man giver større Adgang for nye Eksportører til at deltage og lader være med slavisk at fastholde, at Kvoteringen skal ske paa Grundlag af den Omsætning, den enkelte Eksportør havde i 1938—39. Resultatet af en saadan Politik maa nemlig blive, at der, hvis man fortsætter paa samme Maade, ikke udfoldes det Initiativ, som er gavnligt. Vi gennemlever en Tid, hvor det er af den største Vigtighed, at det nye bliver prøvet, saaledes at man hurtigt kan vurdere dets Betydning for Landet. Der findes sikkert ikke faa Omraader, hvor det var muligt for Danmark ved nye Produktioner at udvide Eksporthandelen. Det kræver en vis Indsats af Erhvervs-

livet, og det er denne Indsats, der ikke maa møde Modstand eller Vanskeligheder hos de Udvalg, som nu sidder.

Jeg haaber, at den højtærede Landbrugsminister vil have sin Opmærksomhed henvendt paa den Maade, hvorpaa Eksporthandelen fordeles til de forskellige Eksportører, saaledes at den Kvotering, der foretages, ikke fortsat knyttes for stærkt til, hvor meget vedkommende eksporterede i 1938—39 eller et Aar deromkring. Et saadant Kvoteringsgrundlag kan ikke opretholdes gennem mange Aar, som sket er, uden at det vil komme til at skade, idet Forholdet saa langsomt udvikler sig paa den Maade, at de, der har Kvotaerne, paa meget let Vis tjener Pengene, medens de, der har Arbejdet med Varernes Fremskaffelse, og som gør dem salgstjenlige, kun faar en meget ringe Betaling for deres Arbejde. Disse Forhold hersker for Tiden baade med Hensyn til Eksporten af Kreaturer, hvor der er enkelte, der tjener en hel Del Penge uden praktisk talt at gøre noget Arbejde eller have nogen Risiko — og de Herrer har denne Fortrinsstilling, fordi de var Storeksportører før Krigen —, og desuden med Hensyn til Kartoffel-eksporten. Hvad angaar denne sidste, har man en Følelse af, at der sidder et Udvalg, der meget omhyggeligt passer paa, at ingen nye kommer til at eksportere.

Jeg er enig med dem, der siger, at for at man kan blive Eksportør og komme i Betragtning som saadan, maa man have vist, at man magter Opgaven. Men paa den anden Side maa jeg hævde, at Virksomheder, der baade med Hensyn til Foretagsomhed og Soliditet har vist, at de kan være Eksportører, skal have Lov til at komme i Betragtning. Det er imidlertid svært at faa dette gennemført, saa længe Udvalgenes Sammensætning er saaledes, at næsten ethvert Medlem repræsenterer en Virksomhed, der skal konkurrere med de nye. Som Eksempel kan jeg nævne, at det har været meget vanskeligt for nye Kartoffel-eksportører at vinde med; det har Gang paa Gang vist sig, at naar der kom en Licens til et eller andet Land, udgik der vel Meddelelse til Eksportørerne fra Eksportudvalget, men Udvalget havde jo til Opgave at skaffe de Mængder, der skulde til, og det gik da meget hyppigt saadan, at Virksomheder, der ikke var repræsenteret i Eksportudvalget, kom bagefter: Kartofflerne var allerede opkøbt, fordi de i Udvalget repræsenterede Virksomheder var orienteret betydelig tidligere end de andre. Det var maaske værd at overveje, om disse Udvalgs Sammensætning nu ogsaa fortsat er rigtig.